

Burgerparticipatie: een bewuste keuze

Zo'n tachtig raadsleden, burgemeesters en griffiers waren aanwezig bij de regionale bijeenkomst 'Ruimte voor burgers... samen met de gemeenteraad!' op woensdag 21 september 2011 in het gemeentehuis van De Wolden. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door *In actie met burgers!* - deelproject van het Actieprogramma Lokaal Bestuur- in samenwerking met de gemeente De Wolden.

Loslaten is mooi

Burgemeester Peter Sniijders heette de aanwezigen hartelijk welkom in de raadzaal, het hart van de lokale democratie. De gemeente De Wolden heeft de maand september tot maand van de burgerparticipatie uitgeroepen. Er zijn diverse activiteiten op touw gezet, zoals de avond waarop inwoners in een 'eendagsraad' het profiel voor de nieuwe burgemeester vaststelden én deze regionale bijeenkomst. Sniijders vindt de betrokkenheid van burgers heel belangrijk: zij zijn zelfstandig, en weten wat ze willen. Het gemeentebestuur moet hen die ruimte geven, bepaalde zaken durven loslaten. "Loslaten is mooi!", aldus de burgemeester.

Fotografie: gemeente De Wolden

Best persons

Laurens de Graaf (Universiteit van Tilburg) gaf vervolgens met een wetenschappelijke blik een inleiding over de rol van de raad bij burgerparticipatie. Op basis van diverse onderzoeken die lokaal en regionaal zijn gedaan, schetste hij de dilemma's rond burgerparticipatie. Hij beveelt gemeenteraden en colleges aan samen na te denken over de principiële vraag: hoeveel waarde hechten wij aan burgerparticipatie? Daarna ga je als college samen met ambtelijk apparaat pas in op de instrumentele kant.

Voorts gaf de Graaf de aanwezigen een preview van een recent onderzoek, waaruit blijkt dat zogenaamde sleutelfiguren, *best persons*, een grote rol spelen bij burgerparticipatie. Deze *best persons* zijn de mensen die – zowel binnen als buiten het gemeentehuis – het verschil maken en fungeren als katalysators en bruggenbouwers tussen bestuur en inwoners.

Voor veel deelnemers was het een *eye-opener* om beleid, structuren en werkwijzen rondom burgerparticipatie meer op *best persons* af stemmen. Daarbij werd het belang benadrukt om niet alleen externe, maar ook interne *best persons* op te speuren. Mensen die als bruggenbouwers en ambassadeurs een belangrijke rol in burgerparticipatieprocessen spelen. Dit kunnen bestuurders zijn, maar ook ambtenaren. Men was het eens dat 'de driehoek' (burgemeester, griffier en gemeentesecretaris) in dit verband een belangrijke rol kunnen spelen.

Overheidsparticipatie

Aansluitend vonden twee workshops plaats. Projectleider Jane Knol en raadslid Jan Scholten vertelden over de Hellendoornse Lerende Gemeenschap, tijdens de workshop '*Raad en ambtelijke organisatie: gezamenlijk werken aan meer ruimte voor burgers*'. Hoe kun je als gemeente anders samenwerken met burgers en maatschappelijke organisaties? Hellendoorn werkt vanuit het principe van overheidsparticipatie, waarbij de gemeente een faciliterende rol speelt bij maatschappelijke initiatieven.

Voor de Hellendoornse raadsleden betekent dit ook een andere rol. Jan Scholten: "Het gaat om op een andere manier durven denken, als raadslid, en om het delen van de macht." Dat vraagt ook om creativiteit. Ook in Hellendoorn zijn *best persons* belangrijk; er zijn mensen nodig – zowel binnen als buiten het gemeentehuis – die de initiatieven trekken en zich inzetten voor de Lerende Gemeenschap.

Oog in oog met de burger

Lastige burgers bestaan niet, was de stelling waarmee de deelnemers de vaardigheidswerkshop '*Oog in oog met de burger*' startten. Dit maakte veel los. Is 'lastig' hetzelfde als 'vervelend' of 'kritisch'? Het gevoel bestaat dat je het nooit goed doet als bestuurder. Het is de kunst een spontane ontmoeting op straat of een gesprek met een klager op een positieve, constructieve manier te laten verlopen. Met levensechte rollenspelen werkten de deelnemers aan goede gesprekken. Gouden tip: "Praat nooit, voordat u geluisterd hebt."

Benutten en betrekken

De aanwezigen vonden het een nuttige bijeenkomst. Na aanleiding van de vraag wat men nu vooral mee naar huis nam, gaf een van de deelnemers aan dat hij vooraf sceptisch binnenkwam en vooral de vraag had hoe hij kan voorkomen dat burgers teleurgesteld raken in burgerparticipatieprocessen. Maar deze bijeenkomst heeft hem juist andere inzichten gegeven: "Je moet bewoners veel eerder betrekken en ze ook probleemgeenar maken."

Meer informatie

- Hoezo ruimte voor burgers? Presentatie Laurens de Graaf, Universiteit van Tilburg (pdf)
http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/bestuur/2011/20110928_ruimte_voor_burgers_21sept2011_vs2.pdf
- Registratie inleiding Laurens de Graaf: www.burgerparticipatie.tv
- Noties voor participatienota's. Een verkennende analyse naar lokale participatiedocumenten in 31 Nederlandse gemeenten
<http://www.vng.nl/smartsite.dws?id=98235>
- Presentatie gemeente Hellendoorn (pdf)
http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/bestuur/2011/20110928_burgers_ah_stuur_21-09-11.pdf
- 10 tips voor een goed gesprek, workshop 'Oog in oog met de burger', Debat.nl (pdf)
http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/bestuur/2011/20110928_tips_goed_gesprek_oog_in_oog.pdf
- Laat je horen! – een krant voor alle inwoners van de gemeente De Wolden (september 2011)
http://www.dewolden.nl/inwoners/laat-je-horen_3745/item/laat-je-horenkrant_8975.html
- www.dewolden.nl
- www.vng.nl/burgerparticipatie
(website *In actie met burgers!* met informatie over activiteiten, praktijkvoorbeelden etc.)